2013. november 21., csütörtök • LXXI. évfolyam • 271. szám, 16 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG



Ali Hamenei ajatollah szerint Irán jottányit sem enged nukleáris jogaiból

- Újabb tárgyalások Genfben, a Nyugat ideiglenes engedményt ajánl.
- Szankciókat oldhatnak fel, ha Teherán lassítja atomprogramját. →7

MELOCCO MIKLÓS ÚJRAALKOTJA RADNÓTIT

Magyarország →5

GVH Kartell a végtörlesztésről

Óriásbírság a bankokra

Horniák Balázs

Rekordösszegű, 9,5 milliárd forint bírságot szabott ki a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) tizenegy hazai pénzintézetre. A vizsgálatot még két éve, a végtörlesztés bevezetését követően *Rogán Antal* jelenlegi Fidesz-frakcióvezető kezdeményezte. A GVH szerint a Budapest Bank, a CIB, a Citibank, az Erste, a K&H, az MKB, az OTP, a Raiffeisen, a TakarékBank, az UCB és az UniCredit összehangoltan, egymással egyeztetve korlátozta a devizahitelek rögzített árfolyamú végtörlesztését. A legnagyobb büntetést, 3,9 milliárd forintot az OTP kapta, a legkisebbet, 800 ezret a Citibank. A GVH elmarasztalta az FHB-t is, az azonban nem kapott bírságot, mert „csak paszszív szereplője" volt a kartellnek. A versenyhivatal korábban vizsgálta a Fundamenta Lakáskassza és a Magyar Cetelem Bank szerepét is, a két pénzintézet esetében azonban nem állapított meg jogsértést, noha a Cetelem egy csoportba tartozik az UCB-vel.

A versenyhivatal elektronikus levelezések, belső feljegyzések alapján mérlegelt, de a döntésben szerepet játszott az a „retail risk reggeliként" emlegetett sorozat, amelyen a bankok illetékes munkatársai, de nem döntési jogkörrel felruházott vezetői vettek részt. Hat ilyen találkozóból kettőre még a végtörlesztés bejelentése előtt került sor 2011 őszén, a többire azt követően. 2012 elején a GVH emberei razziát tartottak a bankoknál. A hatóság megállapítása szerint a pénzintézetek egységes, átfogó terv keretében összehangolták lépéseiket annak érdekében, hogy mérsékeljék a végtörlesztés intenzitását. A végtörlesztést sokan új forinthitelből teljesítették. A GVH szerint a pénzintézetek a saját stratégiájukra és az érdeklődő ügyfelekre vonatkozó információikat megosztották egymással, egyes bankok között kétoldalú egyeztetésekre is sor került, így befolyásolni tudták a folyamatot.

A bírság meghatározásánál súlyosbító körülményként értékelték, hogy a pénzintézetek többsége az összehangolt stratégiát végrehajtotta, s hogy a legnagyobb szereplőkről van szó, melyek együttes piaci részesedése meghaladja a 90 százalékot. A versenyhivatal enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a végtörlesztés miatt a bankok veszteségeket szenvedtek el, valamint rövid idő alatt jelentős likviditási és erőforráskorlátokkal kellett szembenézniük. A végtörlesztés több mint 300 milliárd forint veszteséget okozott a bankoknak, ennek harmadát végül az állam vállalta magára.

A bankok vitatják a GVH megállapításait. A CIB, az MKB és az OTP már bejelentette, hogy bírósághoz fordul a versenyhivatal döntése miatt, de várhatóan így tesz majd a többi pénzintézet is. Az OTP hangsúlyozta, hogy döntései piaci racionalitáson alapultak, ésszerűek voltak, s nyilvános információkat és belső üzleti számításokat mérlegelve születtek. Ráadásul a bank új hitelkiváltó termék bevezetésével is mindent megtett annak érdekében, hogy a lehető leghosszabb ideig elérhetőek legyenek a végtörlesztéshez szükséges forintkölcsönök. Személyi és tárgyi kapacitásainak határáig elmenve biztosította a hitelkiváltás lehetőségét ügyfelei számára, ennek következtében nem maradt olyan megalapozott hiteligény, amelyet az OTP nem elégített ki.

Az azóta a jegybankba olvasztott pénzügyi felügyelet adatai szerint a 170 ezer végtörlesztő devizahitelesből 52 ezren új forinthitelből fizették vissza kölcsönüket. A 312 milliárd forint új hitel kétharmadát a bankok folyósították. A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint a végtörlesztést megelőző két évben egyetlen hónapban sem haladta meg a 20 milliárd forintot az új forintkölcsönök összege, ezzel szemben 2011 decemberében 40, 2012 januárjában 60, februárban pedig 35 milliárd forint ilyen hitelt nyújtottak a bankok. Noha drágábban: a teljes hiteldíjmutató a korábbi tízről 12 százalékra emelkedett.

De mit tehetnek a döntés ismeretében azok a devizahitelesek, akik 2011 vége és 2012 eleje között a bankjuk magatartása miatt nem tudtak élni a végtörlesztéssel? A több száz devizahiteles perében eljáró *Léhmann György* szerint nem sokat. Az ügyvéd úgy látja: azoknál, akik nem tudtak végtörleszteni, egy perben utólag szinte lehetetlen bizonyítani, hogy ebben a bank akadályozta meg őket. A forinthitelből törlesztőknél elképzelhető, hogy lehet bizonyítani az adósnak okozott kárt, ám ez sem lenne sétagalopp – fogalmazott.

Zászlót bontott Ángyán József mozgalma



Politikai mozgalmat alapított Ángyán József független országgyűlési képviselő, az Orbán-kormány korábbi földművelésügyi államtitkára. A Fidesszel a visszás földbérleti szerződések miatt szembekerült politikus mozgalmának neve a Tisztesség és Emberség Szövetsége. A népi mozgalom célja, hogy elzavarja a „rabló gazembereket", és már 2014-ben „tisztességes embereket" küldjön a parlamentbe. Ángyán kijelentette: gondoskodni kell arról, hogy ne csak a maffiahálózatokat kiszolgáló rossz vagy még rosszabb jelöltek közül lehessen választani. A mozgalom zászlóbontásán megjelent Horváth András egykori adóellenőr is, aki a napokban hivatali visszaéléssel vádolta meg az adóhatóságot. Az ügy →4 FOTÓ: M. SCHMIDT JÁNOS

ÖTÖDIK HASÁB

Verseny

Azért másra a bankok se számíthattak. Ugyan a versenyhivatal eddig nem jeleskedett a kartellharcban, most jól megmutatta az erejét. Rogán Antal feljelentését komolyan kellett venni. És ugyan a bizonyítékok nem voltak acélosak, a bírság sem lehetett alacsony. A bankok forgalmánál csak az elvárás volt a nagyobb.

Tudjuk: nem túl magas poszton lévő bankárok reggeliztek és beszéltek a végtörlesztésről. Nem derült ki, kötöttek-e valóban kartellmegállapodást. A reggeli gyanús, ám a pénzintézetek egymástól függetlenül is juthattak ugyanarra a következtetésre: nekik veszteséget okoz a végtörlesztés, nem éri meg nyomatni. (Közben az akció a forinthitelek iránti keresletet növeli, vagyis ott lehetett drágítani, kamatot emelni.)

Nem védeni akarjuk a pénzintézeteket: ha kartelleztek, megérdemlik a büntetést. A baj azzal van, hogy egy elvben független intézmény esetén is kapásból írjuk le: „ha" úgy volt, és „elvben" független. Mert ma egyáltalán nem bízunk abban, hogy azok a vezetők, akiket a kétharmad ültetett a székükbe, a Fidesz politikai akaratától független döntést is hozhatnak. Láttuk. A bíróságok megtették, meg is kapták a magukét.

A kormányzat nem is csinál titkot abból, hogy számára a szakmai elhivatottságnál fontosabb a politikai megbízhatóság. Az elvben független intézmények vezetőinek többsége tetteivel és gesztusaival bizonyítja nap mint nap, hogy hálás a hatalomnak. Az intézmények így a szolgalelkűségben versenyeznek: akkor is politikailag akarnak megfelelni, ha egyébként senki se kérte őket. Pláne, ha igen. *(A szerk.)*

Vélemény

Európa megóvja a TP-t

Rab Lászlót megnyugtatta a hír, hogy nem kellett megvívnunk a sógorokkal a pogácsaháborút. →9

9 770237 377046 13271

Húszezerrel kevesebb óvodai férőhely van a szükségesnél

A szakemberek megkönnyebbüléssel fogadták a parlamenti döntést, amely egy évvel elhalasztotta a kötelező óvodáztatás bevezetését. →6

Körgyűrű: az új szakaszon nyolc kilométerből öt alagútban vezet

2020-ra fejeződhet be a Budapestet elkerülő M0-s északnyugati szektorának építése. Már tudható: ez lesz a legdrágább része az autóútnak. →8

HIRDETÉS

